

**INTERVENCIÓ DE JOAN RIDAO, COORDINADOR DE LA PONÈNCIA
«CONSTRUÏM UNA NACIÓ, SOBIRANA, COHESIONADA I MODERNA»
(CONFERÈNCIA NACIONAL ESQUERRA, 20 d'octubre de 2007)**

Benvolguts companys i companyes, amics i amigues,

INTRODUCCIÓ

Abans de començar, deixeu-me dir que he tingut l'honor de coordinar, en nom de la direcció, la Ponència d'aquesta Conferència Nacional que va néixer amb l'objectiu d'actualitzar l'estratègia de l'Esquerra nacional per la independència. Una estratègia que vam iniciar fa una dècada i que ha permès a Esquerra assolir les màximes cotes electorals, de representació política i institucional i d'influència social des del temps de la República.

L'independentisme democràtic doncs, puc afirmar amb dades a la mà, que ha evolucionat en tres cicles electorals des de posicions marginals fins a convertir-se en el segon partit de Govern del Principat; la Quarta força política de l'Estat, un partit que ha aconseguit en les últimes eleccions municipals prop de 200 alcaldies i uns 1600 regidors i regidores, hem aconseguit la presidència del Govern de les Illes Balears... i això només n'és l'inici si tenim clar el camí a seguir.

La Ponència que presento sota el títol: "Construïm una nació, sobirana, cohesionada i moderna" parteix de l'anàlisi del context polític actual que considero que està marcat per tres qüestions rellevants:

1. En primer lloc, pel col·lapse i l'esgotament, o més ben dit, el fracàs definitiu de l'autonomisme i de la via estatutària.
2. En segon lloc, però no menys important, 30 anys d'autogovern insuficient tal i com demostren les enquestes.
3. Però sobretot, després pel cop de porta que l'"Espanya plural" ha dirigit a qualsevol intent de reformar l'Estat en direcció federal, fet que permetria l'assumpció de la diversitat.

ANTECEDENTS ESTRATÈGIA

Si ens posem en antecedents, **l'estratègia que vam dissenyar al Congrés de Lleida del 2004** no ha reeixit i ja ha quedat obsoleta. Allà va ser on ens vam fixar 2 grans objectius que hem anat desenvolupant dia a dia:

1. Posicionar Esquerra com l'esquerra majoritària del futur per recuperar l'hegemonia.
2. I posar a prova la voluntat real de l'esquerra espanyola amb la que hem col·laborat des del un de vista com la tradició republicana, l'antifranquisme i les polítiques socials, i de permetre'ns transitar cap a la sobirania nacional després d'haver superat una etapa de relació federal

Que no hagi reeixit aquesta estratègia però, no vol dir que anéssim mal encaminats o que no valia la pena l'intent, perquè la política és això: un estira i arronsa, una acció i reacció... Però sobretot, perquè hem desmuntat arguments als que qualificaven la política d'Esquerra de "tot o res" o als que ens retreien que només fèiem política per la nostra parròquia i pels convençuts.

Aquesta estratègia es va concretar en **dos fronts**:

- A Catalunya, va desembocar en el Pacte del Tinell, acord que va fer possible l'alternança, és a dir, un gir social de governació després de 30 anys de govern consecutiu. Sobretot però, va convertir-se en la reivindicació d'un nou Estatut que ens permetria assolir més poder polític, més reconeixement nacional i un finançament més just.
- I a Espanya, sobretot, després de les eleccions del març de 2004, vam jugar una segona part del mateix partit. A més a més de que els resultats van traduir-se en un factor de canvi polític, es va acabar el monopoli de la representació catalanista, es va enterrar l'*aznarisme* i s'ha aconseguit desenvolupar més polítiques socials.

En aquests tres anys posteriors al Congrés, hem pogut cometre errors però, (¿) si tots fos perfecte, res ho semblaria no?

Però el temps ha acabat donant-nos la raó i us ho demostraré:

- Les parets mestres de l'Estatut d'Autonomia del 30 de setembre van caure desplomades amb l'abraçada Mas- ZP i xocant contra el que nosaltres vam defensar:

el catalanisme en el sentit ampli. Aquest catalanisme, però, finalment va anar desunit i fracturat. I aquesta ferida trigarà a cicatritzar.

- I ara, a resultes de tot això, tenim un Estatut retallat i fins i tot amenaçat per una Sentència del Tribunal Constitucional. I això, sumat als primers compassos de desplegament actual de l'Estatut, demostren que Espanya continua instal·lada, -ni que sigui darrere nostre amb un posat més amable i educat- en la més pura inèrcia. Una inèrcia que ha pres el camí centralista, en els àmbits social, polític, econòmic i judicial; i un caire uniformista, sobretot des del punt de vista cultural i lingüístic.

Espanya, al Segle XXI, continua blindada, tancada en pany i forrellat, a la possibilitat de reconèixer la nostra sobirania – i fins i tot, i estareu d'acord amb mi, de reconèixer els mecanismes democràtics per obtenir-la. I si no, que li preguntin al lehendakari.

Atenció, perquè pot sonar a tòpic però assistim a un moment històric, arribem a una cruïlla en la qual hem de decidir cap a on anem:

CAMÍ CATALANISME

El catalanisme està un xic desorientat –ningú està còmode en l'escenari actual. Es nota que hi ha un cert desànim, fins i tot empenyament, perquè:

Persisteixen els nostres problemes endèmics, amb això em refereixo al finançament depredador que ens espolia el 10'5% de la riquesa i a la manca d'inversió en infraestructures.

També passa que hi ha molta gent que no acaba de veure cap a on anem. **Però els independentistes** – ara que el procés estatutari ha posat fi a l'adolescència política de Catalunya- **som els únics que sabem què volem ser quan siguem grans.**

Els que pitjor ho tenen a l'actualitat són els autonomistes que diuen que ara es volen refundar i reciclar. Hem de reconèixer, almenys, que això té una cosa bona més enllà de gestionar i poder fer una fugida cap endavant. L'autonomisme està de retirada...però es queden a mig camí; encara no han estat capaços de treure encara la única conclusió possible, la de tenir estat propi.

Aquest catalanisme, altrament anomenat regionalisme, està en crisi; no només perquè ha fracassat el seu intent històric de regenerar Espanya i de poder intervenir en la política espanyola, sinó perquè Catalunya ha perdut el lideratge hispànic sobre el que descansava bona part de l'autoestima del catalanisme...l'ha perdut per culpa dels nombrosos peatges, sobretot econòmics, però també per l'emergència d'una Espanya moderna socialment i econòmica, **que va sola, i amb els nostres diners**. Tot i que en els terrenys polítics i culturals presenta formes més aviat arcaiques, negant el pluralisme i perseguint la llibertat d'expressió.

Catalunya, i el conjunt dels Països Catalans, són doncs, un material "fatigat" després de tants anys d'esforços no recompensats –el darrer, l'Estatut-. (!)

L'única sortida doncs, és tenir un Estat!

Però hem de fer de la necessitat una virtut:

L'estatut del 30 de setembre ha estat una oportunitat perduda però també una oportunitat guanyada per a al presa de consciència; molta gent ha acabat obrint els ulls.

Són gent, a més, de tota condició:

- parlen català i/o castellà,
- són nascuts aquí o a fora,
- els emocionen els castells o en Miguel Poveda indistintament...

Però tenen clara una cosa, que Espanya és un llast, un tap que ens impedeix arribar a la prosperitat que ens mereixem pel nostre esforç; no volen més peix en un cove sinó que volen el cove; no estan contra Espanya, no són l'anti-res, només estan ja cansats d'Espanya.

I cada dia, és innegable, molta més gent associa "**el dret a decidir**" a la idea d'una **causa justa** i noble, per la que val la pena lluitar. I això, és el que ni més ni menys, planteja centralment la ponència; o el que és igual, deixem-nos de lamentar i de llepar-nos de les ferides.

La societat catalana s'ha mirat en el mirall i vol reprendre el camí amb confiança sense perdre més trens, mirant endavant i dient prou.

Estem pagant un preu excessiu per la nostra dependència, n'estem cansats; diem prou:

- Prou a la incompetència dels governs espanyols
- Prou a l'espoli fiscal
- A prohibir les seleccions catalanes
- A perseguir la llibertat d'expressió
- A unes infraestructures de tercera en un país de segona!!!
- A partir d'ara, si es té fe en la democràcia...el que ha de marcar el nostre futur és la voluntat de la majoria. Com en el Quebec, a Montenegro, a Escòcia que s'ha marcat l'objectiu pel 2010, o a Catalunya, si tot va bé el 2014!!!

FULL DE RUTA

(¿) I com ho farem això? (¿) Quin és el full de ruta que cal traçar? (¿) Som conscients que la construcció nacional comença molt abans de tenir les condicions objectives per exercir el nostre dret a decidir.

Per això, primer cal assumir que l'Estat s'aconsegueix des del Govern encara que sigui un govern autònom; i a la nostra història, en tenim d'exemple, la Mancomunitat.

En segon lloc, cal tenir clar que la nació es construeix, sobretot, des de la societat.

Però succeeix i, hem de tenir en compte, que ni l'independentisme és hegemònic al Govern; igual que a Escòcia abans que el Quebec; ni la nació està feta i dreta, sinó a mig construir...

Això sí, hi ha un partit -que és un partit de Govern-, una voluntat política impulsora... i hi ha també una força desacomplexada, emergent, per bé que encara no majoritària que vol portar el país cap a la independència i cap a la normalitat, allà on són les nacions que volen progressar.

Però el que està en joc, essent realistes, no és l'exercici demà mateix del dret a l'autodeterminació sinó disposar d'una majoria sòlida al voltant del projecte col·lectiu de la independència, això és més important que el marc legal, que no ens ha d'obsessionar....Si no som majoria, no podrem plantejar el pròxim embat; el desafiament a l'Estat l'hem de fer en condicions de guanyar-lo.

Vull dir que hem de poder decidir en un referèndum però atenció!!! en política, més que en gramàtica, el “temps” és molt important.

El referèndum ha de ser, amb molta probabilitat, la culminació d'un procés de canvis polítics, institucionals i socials. Si no volem fracassar abans d'hora; si no volem malbaratar el potencial democràtic que té aquest instrument...

I això vol dir dues coses:

1. En primer lloc, hem de seduir, hem de convèncer, hem de ser capaços de difondre el sentiment de pertànyer al mateix poble, per tant, hem d'arribar a molta gent.
2. I en segon lloc, ens hem de fixar objectius estratègics que hem d'assolir gradualment.

I per seduir, per anar més enllà del 15% d'independents que expressarien aquesta opció a les urnes, ho hem de fer, primer, des de la centralitat que representa el gruix més important d'electors del país. Parlo d'1.250.000 persones que es declaren d'esquerres i de centre esquerres i bàsicament catalans.

Després, el següent pas, és continuar avançant des d'un **perspectiva socialment inclusiva**, la Catalunya plenament nacional que desitgem. S'ha de fer amb l'ànim d'incorporar molta gent que –tard o d'hora- estem convençuts que voldran reconstruir la seva identitat a partir d'un nou marc de referència, plenament català...perquè abans haurem fet la feina ben feta.

Però hem de ser pacients; de mica en mica s'omple la pica, i creieu-me, val la pena no precipitar-se. Ens hem de marcar objectius i prioritats estratègiques compatibles amb la gestió del dia a dia.

Hem de mobilitzar la societat, buscar la seva complicitat, però també hem d'aconseguir enfortir la cultura de govern per avançar espais de sobirania i poder consolidar així, **una estructura d'Estat**.

Per això, Esquerra no pot ser un partit trinxera:

- Ni un front patriòtic que abandoni el seu ADN social i nacional
- Ni simplement un referent ideològic pur; però inerme i inoperant
- Ni un partit que s'inhibeix, que regala l'exercici del poder a la sociovergència...

Hem de governar perquè està en joc el reconeixement de l'independència com a força de govern creïble, seriosa i ordenada.

Això no vol dir "governar a qualsevol preu"; no vol dir governar escarxofat al sofà, buscant la comoditat...

En només 4 anys hem fet més coses al Govern que a l'oposició; els nostres consellers i conselleres ens han demostrat que es pot treballar dia a dia per la independència, sovint discretament, potser massa. Com a mode d'exemple, us puc citar 4 èxits que demostra el bon govern de la nostra gent:

- Obrint mercats per les nostres empreses, per exemple, internacionalitzant la cultura, com a la Fira de Frankfurt
- Afavorint el reconeixement de les 16 federacions esportives a tot el món
- Parant la 3ª hora del castellà
- Promovent una Llei d'Acollida de la immigració que pauta el català com a llengua vehicular
- Impulsant acords amb els operadors telefònics i d'informació perquè incorporin el català

I més enllà del dia a dia, hem de tenir prioritats col·lectives estratègiques. Aquelles coses en què el país vol excel·lir d'aquí a uns anys. I la Ponència us en proposa 3; els 3 ingredients clàssics del catalanisme, però actualitzats: identitat, progrés i presència en el món.

1. Enfortir la nostra **identitat** sense complexos, sobretot la llengua i la cultura. (¿) què fan sinó els espanyols i els francesos –i això que tenen Estat...- . Em temo però puc afirmar, que quan algú diu que no li importa la identitat és perquè li interessa una altra identitat... i l'hem d'enfortir, ho hem de fer, no només per garantir la subsistència sinó com un factor de modernitat, amb valor afegit.

2. El segon ingredient és el **progrés**. Això és, promoure els màxims índexs de desenvolupament, benestar, cohesió, equitat, cultura...

- Hem de ser entre els primers del món

- Hem d'accelerar la nova revolució econòmica i encaminar-nos cap a la societat del coneixement
- Hem d'evitar que la nostra cohesió perilli davant el fenomen creixent de la immigració...

3. I en tercer lloc, hem **d'internacionalitzar els Països Catalans** a tot nivell; en el polític, en el cultural, en l'econòmic... El mercat espanyol és només el 2X1000 del mercat mundial i el món global és el nostre principal aliat com demostren petits Estats. Hem d'exportar la nostra cultura, la nostra llengua; després de Frankfurt, ens marquem l'objectiu de la Biennial de Venècia.

Ens hem de relacionar amb tothom i divulgar la causa catalana entre Estats i organismes internacionals.

Però si l'Estat s'aconsegueix des del Govern dia a dia i amb objectius gradualment assolibles; la **Nació, es construeix des de la societat**; i això –la recerca d'espais alternatius a l'actual marc estatal- requereix dues coses:

- Primer de tot, un partit com ESQUERRA, que ja és fort i en creixement però que per ser majoritari ha de ser un esforç de proximitat, escoltar més als seus potencials votants. I això, reclama un **canvi de cultura organitzativa** i una reflexió interna, sobretot, sobre el **funcionament de tota l'estructura**.
- En segon lloc, requereix la **complicitat** de sectors socials, més enllà del perímetre del partit. No hi haurà canvi polític sense que respongui a una lògica i a uns interessos estrictament catalans. Parlo dels sindicats, de les entitats culturals, dels mitjans de comunicació...

CONCLUSIÓ

Aquest és companyes i companys, amics i amigues, en síntesi, el full de ruta que us proposem de traçar tots plegats i amb l'objectiu de fer créixer l'àmbit d'influència de l'Esquerra nacional; per fer avançar els Països Catalans, respectant els diferents ritmes i nivells de consciència cap a la justícia social i cap a la independència nacional.